

DORPSVISIE 2015 - 2020

Inhoud

Landschap en Groen	4
Cultureel Erfgoed	6
Duurzaamheid	8
Middenstand en ondernemersklimaat	10
Haven en Water	12
Sport en bewegen	14
Dorpshuis en verenigingen	16
Wonen en woonklimaat	18
Kerk, levensbeschouwing en spiritualiteit	20
Onderwijs en kinderopvang	22
Verkeersveiligheid en openbaar vervoer	24
Zorg en welzijn	26
Deelnemers stuurgroep Dorpsvisie 2.0	28

Dorpsvisie Mantgum 2015 - 2020

Sinds mei 2013 is door een grote groep Mantgumers aan de DORPSVISIE MANTGUM 2015 – 2020 gewerkt. Een aantal vrijwilligers vormde de stuurgroep Dorpsvisie, waarbij ieder lid van deze stuurgroep heeft gefunctioneerd als kartrekker voor één of meer hoofdstukken van deze Dorpsvisie. De kartrekkers waren verantwoordelijk voor de oplevering van hun hoofdstuk voor een vooraf bepaalde deadline. Hij of zij haalde input voor het betreffende onderwerp bij andere dorpsgenoten, waarna een concept van ieder hoofdstuk is gepresenteerd op de middenpagina's van Mandeguod. Naar aanleiding van deze publicaties is van de lezers van Mandeguod en inwoners van Mantgum feedback gevraagd en ontvangen. Vervolgens werd tijdens het stuurgroepoverleg besproken op welke manier de feedback kon worden toegepast. Op deze wijze is door heel veel dorpsgenoten een bijdrage geleverd aan het ontstaan van de Dorpsvisie. Bij de keuze van onderwerpen is zo veel mogelijk rekening gehouden met de leefwereld van de inwoners van Mantgum en de algemene ontwikkelingen in de samenleving.

Tijdens het werken aan dorpsvisie 2015-2020 is gebleken dat de rol van Doarpsmienskip en haar dagelijks bestuur duidelijker aan Mantgum kan worden gecommuniceerd. De coördinerende functie voor verenigingen, de sleutelrol in het behartigen van belangen van dorpsbewoners en verenigingen bij de gemeente en het uitdragen van wat er leeft binnen Mantgum is een belangrijke taak van het bestuur van Doarpsmienskip Mantgum. Het uitbrengen van de DORPSVISIE 2015-2020 is hiervan een belangrijke uiting en zorgt voor een actielijst voor huidige en toekomstige bestuursleden van Doarpsmienskip Mantgum.

Ieder hoofdstuk is op dezelfde manier opgebouwd. Een hoofdstuk begint met een inleiding, waarna het belang van het hoofdstuk en de visie wordt beschreven. Tot slot volgt een plan van aanpak.

Doarpsmienskip Mantgum hoopt door middel van de DORPSVISIE MANTGUM 2015-2020 Mantgum een duidelijke stem binnen de gemeente te geven. Ook met het oog op 2018, als er een overgang van Littenseradiel naar Leeuwarden zal plaatsvinden. Door het feit dat veel Mantgumers op allerlei manieren betrokken zijn geweest bij de tot standkoming van dit document, verwacht Doarpsmienskip dat een breed gedragen visie is ontstaan.

Omdat in de DORPSVISIE 2015-2020 is verwoord wat er binnen het dorp op allerlei gebieden leeft, kan dit document voor Doarpsmienskip als rode draad dienen bij de besluitvorming. Dit document vormt hiermee een blijvende basis voor het bestuur van Doarpsmienskip en geeft een duidelijke richting aan toekomstige bestuursleden.

Met gepaste trots presenteer ik u de DOARPSVISIE 2015-2020. Daarnaast richt ik een woord van dank aan iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan het ontstaan van deze Dorpsvisie.

Mantgum, 27 oktober 2014

Anne Muller
Voorzitter Doarpsmienskip Mantgum

Landschap en Groen

Mantgum is nog altijd als terpdorp herkenbaar en dankt zijn ontstaan als verhoogde woonplaats aan de oostelijke oever van de voormalige Middelsee. De bedijking langs de Middelsee wordt de Hegedyk genoemd. Vanaf de Hegedyk is de dorps terp als groene oase nog goed herkenbaar en de hoogte van de terp zichtbaar.

Belangrijk omdat

De herkenbaarheid van de unieke ligging in het open weide landschap is een belangrijke waarde die bij ontwikkelingen in de toekomst een doorslaggevende rol zou moeten vervullen. De leefbaarheid van het dorp wordt mede bepaald door het omringende weidelandschap met zijn bijzondere kwaliteiten waaronder de openheid, de stilte, de zonsop- en ondergangen, de duisternis en de frisse lucht.

Visie op Landschap en Groen

- Archeologische sporen zichtbaar maken.
- Vlaskamp tuinen behouden.
- Het dorp als groene oase.

Archeologische sporen zichtbaar maken

Rondom Mantgum liggen de restanten van een aantal terpen. Skillaerd en Tseintgum zijn hier voorbeelden van. Deze belangrijke terprestanten verdienen bescherming en zouden beter herkenbaar gemaakt moeten worden. Andere archeologische sporen zijn de restanten van enkele states en sporen van oude verkavelingen. Kleine landschapselementen als kerkpaden en dobbes en het zgn. spoorgat. De rondom het dorp gelegen boerderijen stofferen het landschap en zijn de dragers hiervan.

Plan van aanpak

- Het in kaart brengen en herstellen historische paden.
- Het ontsluiten en toegankelijk maken van de terprestanten en het plaatsen van een informatiebord.

Vlaskamp tuinen behouden

In de 19de eeuw is langs de hoofdweg door Mantgum een bijzondere bebouwing ontstaan van riante rentenierswoningen. Bij deze woningen zijn villatuinen aangelegd die stuk voor stuk zijn ontworpen door Gerrit Vlaskamp. De huizen in de straat en de buurt rondom de kerk zijn aangewezen als beeldbepalend en beschermd dorpsgezicht. Slechts een tuin heeft de monumentale status. De meeste tuinen hebben geen monumentale status. In toekomstige planvorming voor dit gedeelte van het dorp moet het behoud van het karakteristieke beeld uit de 19de en vroeg 20ste eeuw nadrukkelijk als uitgangspunt worden genomen. Dat geldt voor plannen die betrekking hebben op de huizen, de tuinen, de wegbeplanting en de bestrating.

Plan van aanpak

- Na aanleiding van het provinciale Vlaskamp onderzoek de tuinen in Mantgum inventariseren en op de kaart zetten met een wandeling in de vorm van een APP.
- Samenwerking zoeken met landschapsbeheer Friesland die de voorttrekkende functie van dit project verzorgde.
- Stimulering vanuit de gemeente en de andere overheden met subsidie mogelijkheden.
- De eigenaren van de tuinen bewust maken van de bijzonderheid daarvan.

Het dorp als groene oase

Door de soortenverarming als gevolg van het verschralen van de weilanden is er te weinig voedsel voor bijen, insecten en vogels te halen. In het dorp geven veel bewoners bovendien de voorkeur aan bestrating in plaats van beplanting en schuttingen in plaats van heggen. Het dorp moet weer groener worden. De dorpsbeplantingen van straatbomen en plantsoenen moeten er op gericht zijn om in de voedingsbehoefte van bijen, insecten en vogels te voorzien. Gaat het daar goed mee dan gaat het ook goed met ons.!

Plan van aanpak:

- Naar een ecologisch plantsoen- en bermbeheer.
- Een dorps tuin en een boomgaard.
- Ecologische verbindingzonerings opzetten langs de randen van de vaarten en weilanden richting de Zwette.
- Bomen en heesters die door bijen en insecten als drachtplant worden gebruikt hebben de voorkeur in openbaar groen.
- Nieuwe aan te leggen groenstroken vanuit ecologisch oogpunt inplanten.
- Samenwerking zoeken met Landschapsbeheer Friesland.
- Dorpsbewoners bewust maken van de mogelijkheden om bestrating te vervangen door beplanting.
- Handhaven van milieuvriendelijke onkruidbestrijding in openbaar groen

En verder nog

- Rioolwater en hemelwater ontkoppelen en zorgen voor waterretentie.
- Tijdelijke vogelobservatie kijkhut in het seizoen bij het Spoorgat.
- Beplante wegen als groene linten in het landschap richting de buurdorpen.

Cultureel Erfgoed

Het cultureel erfgoed van Mantgum biedt een schat aan historie. Mantgum staat bekend als dorp met zijn vele classicistische woningen, omgeven door majestueuze bomen aan een prachtige laan, de Seerp van Galemawei. Wellicht even bepalend voor Mantgum zijn de arbeiderswoningen, ambachtswoningen, modern vormgegeven woningen in, en monumentale boerderijen rondom het dorp.

Belangrijk omdat

De uitstraling van het cultureel erfgoed en het daarmee verbonden besef van de rijke historie van Mantgum de leefbaarheid van het dorp vergroten.

Visie op cultureel erfgoed

- Uitbreiding van het beschermd dorpsgezicht.
- Veilig stellen van cultureel erfgoed en het verstrekken van informatie daarover.
- Plaatsing beeld Hein Mader op een centrale plaats in Mantgum.

Uitbreiding van het beschermd dorpsgezicht

Het huidige beschermd dorpsgezicht betreft in principe alleen de oude dorpskern van Mantgum. Om meer van het karakter van het dorp te beschermen, zou de gehele Seerp van Galemawei met de bebouwing daaraan, van voor 1965, aan het beschermd dorpsgezicht moeten worden toegevoegd.

Plan van aanpak

- De rijksoverheid kan beschermde dorpsgezichten aanwijzen na het horen van de gemeenteraad, gedeputeerde staten en de Raad voor Cultuur (artikel 35, eerste lid van de Monumentenwet 1988). Dit houdt in dat Doarpsmienskip van Mantgum eerst met de betrokken overheden in overleg gaat en daarna de procedure tot uitbreiding van het beschermd dorpsgezicht in gang zet.

Veilig stellen van cultureel erfgoed en het verstrekken van informatie daarover

Sinds 2008 zet de door Doarpsmienskip Mantgum opgerichte werkgroep Historie Mantgum zich in om het cultureel erfgoed veilig te stellen.

Plan van aanpak

- De werkgroep zet het veilig stellen voort van kwetsbare archieven en (historische) foto's bij het gemeentearchief en het op internet aanbieden van historische informatie over Mantgum.
- De werkgroep gaat historisch onderzoek verrichten over Mantgum en haar inwoners.

Plaatsing beeld Hein Mader op een centrale plaats in het dorp

Hein Mader en zijn werk zijn onlosmakelijk verbonden met Mantgum. Een beeld van Hein Mader zou een blijvend bewijs zijn van die band. Meer dan één beeld, bijvoorbeeld plaatsing van enkele beelden langs het spoor is een verdere optie. Kunst van Hein Mader in Mantgum zou het dorp in Friesland en daarbuiten een grotere bekendheid kunnen geven en hierdoor de "dorpsidentiteit" van de inwoners kunnen versterken.

Plan van aanpak

- Doarpsmienskip van Mantgum treedt in overleg met de huidige eigenaren van de Mader-collectie en met de gemeente over de mogelijkheden om een Maderbeeld in Mantgum te plaatsen.

Zorg voor 'Julianaboom'

Tijdens het bezoek van Koningin Juliana aan Mantgum op 29 mei 1975 werd in het midden van het parkeerterrein tegenover het toenmalig gemeentehuis van Baarderadeel een boom geplant. Veel mensen in het dorp zijn niet bekend met de unieke historische waarde hiervan. Er zou niet alleen uitleg moeten komen bij de boom, maar de boom verdient ook een beschermde status.

Plan van aanpak

- Doarpsmienskip van Mantgum treedt in overleg met de gemeente om bij de boom een bordje met uitleg over de boom te plaatsen.
- Doarpsmienskip van Mantgum treedt in overleg met de gemeente om de boom een beschermde status te geven.

Duurzaamheid

Duurzaamheid zorgt voor minder verspilling en maakt ons minder afhankelijk. Op dorpsniveau worden er met name in Friesland steeds vaker activiteiten ontwikkeld op dit gebied, onder het motto: "Als je goed bent voor je omgeving, is je omgeving goed voor jou". De kleinschaligheid van Mantgum biedt mogelijkheden voor een praktische invulling hiervan.

Belangrijk omdat

Om klaar te zijn voor de toekomst is het beter om zuinig om te springen met de aarde en haar natuurlijke hulpbronnen. De welvaart heeft ons veel gebracht maar er zal een omslag plaats moeten vinden van meer naar beter zodat ook volgende generaties in welvaart kunnen leven.

Visie op duurzaamheid

- Duurzame Wjukken.
- Stimuleren duurzaam verplaatsen en wonen.
- Gas, water en elektriciteit.

Duurzame Wjukken

MFC Wjukken is van het dorp en daarom bij uitstek een plek om gezamenlijk aan duurzaamheid te kunnen werken. Zaken waarbij duurzaamheid een rol speelt zijn bijvoorbeeld, de inkoop van goederen, het opwekken van energie en natuurlijk het besparen van energie. Door de opgedane kennis te delen kunnen dorpsbewoners gebruik maken van deze kennis.

Plan van aanpak

- Onderzoeken welke energiebesparingen er mogelijk zijn in de Wjukken.
- Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het inkoopbeleid van MFC Wjukken te verduurzamen. Het gaat dan o.a. om koffie, thee, friet en schoonmaakmiddelen.
- Onderzoeken van mogelijkheden om het dorpshuis (gedeeltelijk) onafhankelijk te maken van de reguliere energievoorziening, onder andere door plaatsing van zonnecollectoren.

Stimuleren duurzaam verplaatsen en wonen

Plannen voor straatinrichting en woningbouw zullen op ondersteuning vanuit het dorp kunnen rekenen, wanneer met het aspect duurzaamheid rekening gehouden is. Voor duurzaam vervoer is het behoud van het station van belang. Ook zal het beschikbaar hebben van oplaadpunten bij parkeerplaatsen belangrijker worden.

Plan van aanpak

- Aangeven wat wij van belang vinden voor duurzaamheid van verkeerssituaties en woningbouw in een beoordelingskader.
- Toepassen van dit beoordelingskader ten aanzien van de desbetreffende (gemeentelijke) plannen.
- Ondersteuning van initiatieven die passen bij duurzaam wonen en verplaatsen.

Gas, water en elektriciteit

Er zijn inmiddels verschillende manieren om het gebruik van gas, water en elektriciteit te verduurzamen. Grasvelden voor opvang en hergebruik van regenwater, afkoppelen van regenwater van het riool, zonnecollectoren en windmolens zijn daar voorbeelden van. Het is een uitdaging om die mogelijkheden optimaal te benutten.

Plan van aanpak

- De mogelijkheden voor de collectieve benutting van zonne-energie zijn ruimer geworden. Onderzocht wordt wat dit kan opleveren voor huishoudens in Mantgum. Als voorbeeld: een ligboxstal voorzien van collectoren door en voor huishoudens uit Mantgum.
- Aanpassing van verlichtingsduur en –intensiteit van de openbare verlichting in Mantgum en zo veel mogelijk vervangen van reguliere verlichting door ledverlichting.
- Mogelijkheden onderzoeken voor het afkoppelen van regenwater. Dit kan ook bijdragen aan het voorkomen van lozingen van rioolwater via het overstort.
- Hergebruik van regenwater onderzoeken.

En verder nog

- Vanuit het dorp kunnen veel initiatieven ontstaan omtrent duurzaamheid. Doarpsmienskip hoort graag over deze initiatieven en zal terugkoppelen welke rol zij kan spelen bij de uitvoering.

Middenstand en ondernemersklimaat

Mantgum is voor een groot deel een forensendorp. Maar er is gelukkig ook nog de nodige bedrijvigheid in het dorp zelf. Bij de Kamer van Koophandel (opgave 2013) staan 151 ondernemers uit Mantgum ingeschreven. Het gaat dan om agrariërs, middenstanders en zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers).

Belangrijk omdat

Ondernemers zorgen voor leven in de brouwerij. Mantgum is niet een dorp dat tussen negen en half zes uitgestorven is. Economische bedrijvigheid moet gekoesterd en daar waar mogelijk versterkt worden.

Visie op middenstand en ondernemersklimaat

- Behoud van de agrarische leefomgeving.
- Betere presentatie ondernemersactiviteiten.
- Goed vestigingsklimaat voor ondernemers.

Behoud van de agrarische leefomgeving

Mantgum ligt prachtig centraal in de Greidhoek, een groot weidegebied in Friesland met kwalitatief goede grond voor veeteelt. In het dorp en de directe omgeving daarvan zijn een aantal agrarische bedrijven gevestigd. Ze zorgen ervoor, dat het oorspronkelijk beeld van de omgeving min of meer gehandhaafd blijft: koeien, paarden en schapen in de wei. Mantgum wil dit karakteristieke beeld graag behouden.

Plan van aanpak:

- In goed onderling overleg aansturen op een gezond evenwicht tussen een optimale bedrijfsexploitatie en de kwaliteit van het woon- en leefklimaat (milieuregels, APV).
- Kijken wat de mogelijkheden zijn om de eisen en wensen van de agrarische ondernemers in overeenstemming te brengen met de wensen die voortvloeien uit andere voor het dorp belangrijke visies (milieucirkels).
- Ondersteunen van initiatieven die het karakteristieke beeld van het agrarisch landschap versterken.

Betere presentatie ondernemersactiviteiten

Het centrum levert een klein maar gevarieerd aanbod van diensten. Deze activiteiten krijgen ondersteuning van een weekmarkt en bedrijvigheid verspreid in het dorp. Daarnaast hebben ondernemers er belang bij dat hun activiteiten bij een grote groep mensen bekendheid geniet. Het initiatief ligt daarbij in eerste instantie bij de ondernemers zelf. Het dorp kan echter op verschillende manieren voor impulsen en ondersteuning zorgen.

Plan van aanpak:

- Infrastructuur rondom het centrum aanpassen om functie beter te kunnen uitoefenen. Dit heeft de volgende voordelen:
 - betere bereikbaarheid
 - uitbreidingsmogelijkheid markt
 - versterking regionale functie

Opmerking: Hierbij moet ook aandacht zijn voor eventuele negatieve effecten voor de directe woonomgeving. Deze moeten tot een minimum beperkt worden.

- Meer bekendheid geven aan de ondernemersactiviteiten in Mantgum. Hierbij kan gedacht worden aan de herintroductie van de 'ondernemersbordjes' en een uitbreiding van de mogelijkheden om via de website van Mantgum de activiteiten onder de aandacht te brengen.
- Samen met de ondernemersvereniging zoeken naar mogelijkheden om de verenigingsfunctie te versterken. Hierdoor kunnen de belangen van de ondernemers in Mantgum beter worden vertegenwoordigd.

Goed vestigingsklimaat voor ondernemers

Mantgum heeft met zijn gunstige ligging ten opzichte van de hoofdwegen in Friesland en met het treinstation een goede bereikbaarheid. Naast deze (klassieke) infrastructuur is de ICT infrastructuur nog steeds van toenemend belang. Dat geldt voor de middenstand, maar wellicht voor de sterk vertegenwoordigde ZZP'ers (Mantgum kent, per 2013, rond de 150 inschrijvingen in het register van de Kamer van Koophandel) nog in grotere mate. Ook voor deze groep moet Mantgum een aantrekkelijke plaats zijn om te wonen en te werken.

Plan van aanpak

- Behoud van de goede (fysieke) bereikbaarheid van Mantgum. Regelmatig overleg met de openbaar vervoerbedrijven en de gemeente is hierbij van groot belang.
- Zorgen voor een up-to-date ICT-infrastructuur. Op het gebied van de communicatie gaan de ontwikkelingen heel erg snel. In deze regio betekent het blijven een relatief grote investering voor de faciliterende bedrijven. Het is dus belangrijk om alert te zijn bij de ontsluiting van toekomstige infrastructuren. Daarbij zal het dorp met het oog op de volksgezondheid kritisch blijven op eventuele negatieve gevolgen van nieuwe technieken (o.a. straling).

Haven en Water

Mantgum heeft door zijn unieke ligging aan een vertakking van de Zwette, de Mantgumervaart, en aan de voormalige Middellzee veel potentie om een recreatieve watersportkern te worden. Hoewel de haven nu nog klein van formaat is, zijn er wel al enkele belangrijke voorzieningen gerealiseerd, zoals stroom, water en een vuilwaterafzuigpunt. Ook van de trailerhelling wordt veelvuldig gebruik gemaakt. De leden van de Wiet Wetter Klub zorgen sinds 2004 voor het onderhoud en het reilen en zeilen in de passantenhaven.

Belangrijk omdat

Wonen en recreëren aan open vaarwater is van grote waarde voor Mantgum, niet alleen omdat huizen aan het water meer waard zijn, maar ook omdat het gezien kan worden als een belangrijke landschappelijke kwaliteit. Daarom zijn in de stedenbouwkundige opzet van Mantgum veel woningen aan het water gesitueerd en daarmee veel eigen ligplaatsen gecreëerd. Toch is uit een onder de dorpsbewoners gehouden enquête gebleken dat er nog meer behoefte is aan ligplaatsen. Dit zou in de vorm van een berghaven gerealiseerd kunnen worden.

Visie op haven en water

- Toegankelijkheid.
- Gastvrijheid.
- Voorkomen van "wildliggen".
- Verbeteren waterkwaliteit.

Toegankelijkheid

De Mantgumervaart is de slagader van dit waterrijke dorp. In de afgelopen jaren is de Mantgumervaart behoorlijk dicht geslibd waardoor de toegankelijkheid van Mantgum is afgenomen. Boten met een diepgang van ± 1 meter hebben al moeite met het bevaren van deze vaart.

Plan van aanpak:

- Beheer walkanten verbeteren: structureel wildgroei van waterplanten aanpakken.
- Ruimere toegang vanaf Zwette naar Mantgum.

Gastvrijheid

Nog te weinig passanten weten de haven van Mantgum te vinden. Ook is het verblijf vaak van korte duur. Het provinciale streven om de Greidhoeke aantrekkelijker te maken voor toerisme kan ondersteund worden door de passantenhaven verder uit te breiden en bijvoorbeeld de mogelijkheid van overnachten naast de boot, mogelijk te maken.

De informatieverstrekking op het informatiebord hoort actueel te zijn, de havenmeester beter bereikbaar te zijn. Gestreefd moet worden naar een betere zichtbaarheid, bijvoorbeeld in de ANWB wateralmanak, de media en via www.mantgum.com.

Plan van aanpak:

- Duidelijker bewegwijzering vanaf de Zwette.
- Met het maken van de berghaven wordt er ook een mogelijkheid gecreëerd voor het maken van een zwemplek en kanosteiger.
- Plek voor campers (max. 5).

"Wildliggen"

Mede door de economische crisis is het bekostigen en onderhouden van een boot moeilijker geworden. Enerzijds is de aanschaf van een boot betaalbarer geworden maar aan de andere kant kunnen mensen het onderhoud en een ligplaats soms niet meer betalen. Mensen zijn daarom op zoek naar een alternatief zoals een gratis ligplaats. Door bijvoorbeeld de Wiet Wetter Klub formeel te organiseren, als een vereniging (met leden) kan wildliggen, in de toekomst mogelijk worden voorkomen.

Plan van aanpak:

- Goede ligplaats verordening.
- Aanleggen berghaven.
- Een vereniging of een commissie voor beheer, toezicht en uitvoering.

Waterkwaliteit

Tegenwoordig komen er mede door de toenemende klimaatverandering, steeds vaker heftige stortbuien voor. Hierdoor zal de bestaande rioolwateroverstort vaker dan berekent overlopen op de Mantgumervaart. Ook de diepte van het water is ontoereikend om de afvalstromen weg te voeren, waardoor de algemene waterkwaliteit in Mantgum verslechtert.

Plan van aanpak:

- Rioolcapaciteit vergroten door grijswatersysteem
- Bassin aanleggen waardoor rioolwater niet rechtstreeks in oppervlaktewater komt.
- De waterdiepte vergroten door bijvoorbeeld het "Spoorgat" te baggeren.

Sport en bewegen

In Mantgum worden meerdere activiteiten ontplooid die direct of indirect te maken hebben met het onderwerp sport en bewegen. Denk hierbij aan korfbal- en kaatsvereniging, tennisclub, ijsclub, jeu de boulesvereniging, individuele sporters zoals wandelaars, hardlopers, fietsers, beroepsmatige begeleiding of aanbieders van sport en bewegingslessen enzovoorts. In het dorp zijn verschillende accommodaties beschikbaar zoals sportveld, tennisbanen, een jeu de boulesbaan, een skatebaan, een ijsbaan en een sportzaal.

Belangrijk omdat:

Sportverenigingen hebben een verbindend karakter binnen Mantgum wat de leefbaarheid in het dorp ten goede komt. Daarnaast heeft het organiseren van sportactiviteiten zoals bijvoorbeeld een kaatspartij, een jeu de boules kampioenschap of een tennistoernooi een grote aantrekkingskracht voor publiek van buiten af. Dit heeft onder andere positieve gevolgen voor de middenstand.

Sporten doe je met veel mensen op of in een betrekkelijk kleine ruimte. Dat geldt in zekere zin ook voor het leven in een dorp. Met elkaar voor elkaar. De betrokkenheid van een grote groep mensen bij de organisatie van sportieve evenementen bevordert de samenhang en daarmee de leefbaarheid in het dorp. Jongeren en ouderen leren elkaar kennen en respecteren.

Visie op Sport en bewegen

- Behouden en uitbreiden van verenigingen.
- Aanpassen sportveld.
- Sportzaal toekomstbestendig.
- Wandelpaden.

Behouden en uitbreiden van verenigingen

Het aantal leden bij de verschillende verenigingen stabiliseert zich de laatste jaren of loopt enigszins terug. Om het voortbestaan van de verenigingen te waarborgen is een bepaalde ondergrens nodig. Ook zijn er steeds minder vrijwilligers beschikbaar om bestuursfuncties te vervullen.

Plan van aanpak:

- Samenwerkingsverbanden onderzoeken en mogelijk aangaan om het voortbestaan van de verenigingen te waarborgen of te verbeteren.
- Bestuurstaken combineren voor financieel beheer en/of subsidie aanvragen. Bijvoorbeeld via een overkoepelende Mantgumer Sportvereniging.

Aanpassen sportveld en directe omgeving

Het sportveld is al weer een flink aantal jaren in gebruik. De afwatering is recent op een paar plaatsen aangepast. Bij aanhoudende regen laat de drainage echter nog te wensen over. Ook is het sportveld niet overal meer egaal. Vanuit mfc Wjukken kun je een mooi uitzicht hebben op sportveld of tennisbaan. Bij mooi weer biedt het terras van Wjukken ook mooie mogelijkheden. Beplanting zorgt echter voor een hindernis.

Om de voetbal sport te beoefenen, trainen en spelen veel dorpsgenoten buiten het dorp.

Plan van aanpak:

- Een aanpassing van het sportveld, egalisatie en verbeteren van de drainage.

- Aanpassen van de directe omgeving van de Wjukken waardoor sportvelden meer betrokken worden bij het dorpshuis.
- Inventariseren van aantallen voetballers en mogelijkheden onderzoeken voor bijvoorbeeld verplaatsbare doelen op het sportveld of een zogenaamde pannakooi.

Sportzaal toekomstbestendig

De sportzaal aan Om 'e Terp is al jaren in gebruik. Deze zaal wordt onder andere gebruikt voor gymlessen voor basis scholen in onze gemeente, trainingen voor de jongste leden van kaats- en korfbalvereniging en judo- en bewegingslessen. De zaal is ongeschikt voor kaatsen en korfbal. Binnen onze gemeente wijken deze verenigingen uit naar de sporthal in Easterein, nu nog in dezelfde gemeente.

Plan van aanpak:

- Inventariseren van (toekomstige) gebruikers van de sportzaal.
- Financiële middelen of fondsen werving.
- Verbouw of nieuwbouw om de sportzaal ook geschikt te maken voor wedstrijden.

Wandelmogelijkheden

Het verbeteren of aanleggen van paden langs de Mantgumer vaart vanaf het treinstation tot het heechhout bij Hoxwier en vanaf Tsjointgum tot Skillaerd zorgen voor mooie wandelmogelijkheden.

Plan van aanpak:

Beide paden zijn al opgenomen in de structuurvisie van de gemeente Littenseradiel. Het bestuur van Doarpsmienskip Mantgum bespreekt periodiek de voortgang van de uitvoering.

Dorpshuis en verenigingen

Mantgum heeft een rijk verenigingsleven. Er zijn 28 verenigingen actief met een aanbod voor sport, spel, gezelschap, toneel, zang, reizen en natuur maar ook voor praktische zaken zoals een uitvaartvereniging. Een vereniging heeft een gemeenschapsvormende functie, een culturele functie, en/of een maatschappelijke activeringsfunctie. Ze zijn daarom belangrijk voor de leefbaarheid van Mantgum.

Belangrijk omdat

Veel van deze verenigingen maken gebruik van MFC De Wjukken. De Wjukken is gebouwd door de bewoners en eigendom van Mantgum. Het beheer wordt uitgevoerd door een stichting genaamd "Stichting De Wjukken". Voor de dagelijkse werkzaamheden is één beroepskracht actief en vele vrijwilligers.

MFC de Wjukken speelt een belangrijke rol voor veel activiteiten in Mantgum. Er is een kinderopvang in gehuisvest, het wordt gebruikt voor sport door de tennis-, korfbal-, jeu de boules en de kaatsvereniging. Er vinden culturele evenementen plaats en het biedt onderdak aan de vele verenigingen en andere soms (gedeeltelijk) commerciële activiteiten zoals bijvoorbeeld muziekles.

Verder wordt "De Wjukken" gebruikt voor commerciële activiteiten die minder plaatsgebonden zijn. Deze activiteiten dragen bij aan de exploitatie van de Wjukken en zorgen tevens voor aanloop van mensen van buiten het dorp.

Visie op vereniging en MFC De Wjukken

- Aanbod van verenigingen.
- Promotie.
- Ruimte voor activiteiten.

Aanbod van verenigingen

De vele verenigingen bieden een divers aanbod. Sommige verenigingen bestaan al vele jaren, andere zijn van recentere datum. Ook de ledentallen verschillen sterk maar kunnen ook sterk toe- of afnemen. Dit kan te maken hebben met de populariteit van een activiteit, de invulling van de vereniging maar vaak ook met de ontwikkelingen in een plaats zoals bijvoorbeeld een wijzigende leeftijdsopbouw. Doarpsmienskip Mantgum heeft geen rol in het aanbod of de financiering van verenigingen. De rol van doarpsmienskip Mantgum is wel om bestaande en eventueel nieuwe verenigingen te helpen.

Plan van aanpak:

Verenigingen helpen kan door ze door te verwijzen naar de juiste instanties zoals bijvoorbeeld de gemeente maar ook de mogelijkheden die doarpsmienskip biedt voor de promotie van activiteiten goed onder de aandacht te brengen.

Promotie

Voor verenigingen is het belangrijk om de activiteiten te delen. Zowel aan leden als ook aan mogelijk nieuwe leden en belangstellenden. Hiervoor heeft Doarpsmienskip Mantgum twee mogelijkheden, namelijk "De Mandegoud" en www.mantgum.com. Deze media bieden verenigingen en andere activiteiten een plaats die gezien wordt.

Plan van aanpak:

Doarpsmienskip Mantgum heeft al doelstelling om de Mandegoud zo verspreid en leesbaar te houden als deze nu is en de website meer bekendheid te geven zodat hier meer bezoekers komen.

Ruimte voor activiteiten

Veel verenigingen kunnen met hun activiteiten in "De Wjukken" terecht. Ook zijn er sportterreinen voor Keatsen, korfbal, tennis en Jeu de Boules. Voor zandsporten zijn de mogelijkheden beperkt vanwege de grootte van de sportzaal.

Plan van aanpak:

Doarpsmienskip Mantgum zet zich in om de bestaande mogelijkheden te handhaven. Vanwege de met een uitbreiding gepaard gaande kosten is dit niet gewenst.

Wonen en woonklimaat

De reden dat Mantgum bestaat is simpel; er willen mensen in dit stukje Friesland wonen. De redenen waarom, worden beschreven in de verschillende hoofdstukken van deze dorpsvisie. Deze hoofdstukken vormen tezamen het woonklimaat waarin blijkbaar rond de 1200 inwoners in 34 straten op 469 adressen wonen. Het karakter van Mantgum heeft altijd iets van groei gehad, waardoor een centrumfunctie voor omliggende dorpen ontstaat.

Belangrijk omdat:

Het kunnen wonen op een mooie plaats, een plek waar je het fijn hebt, misschien wel de belangrijkste basis is voor een goed leven.

Visie op wonen

- Evenwichtige opbouw in leeftijdsgroepen.
- Zorgen voor voldoende geschikte woningen in zowel koop- als huurwoningen voor met name jongeren, starters en senioren.
- Renovatie, inbreiding en organische uitbreiding.
- Karakter van Mantgum in tact houden.

Wonen en woonklimaat heeft een tweetal

kernpunten:

- Aanbod huizen in een demografische opdeling.
- Ontwikkeling.

Aanbod huizen in een demografische opdeling

De bevolking kun je globaal indelen in starters, de middengroep en senioren. Starters, jonge mensen, hebben in het algemeen geen groot budget. De tijden van gemakkelijk verkrijgbare hypotheeklen liggen achter ons. Deze groep is aangewezen op de goedkopere koop- en/of huurwoningen. Bij woningcorporaties is de trend van afstoten van bezit en een verschuiving van de focus op jongeren, die willen huren, zich op termijn niet meer in Mantgum kunnen vestigen.

Voor de middengroep is er ruim aanbod en dus volop keuze.

Er is een duidelijke behoefte aan aanbod voor senioren. Een woningaanbod dat past bij het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen. Dit kan voor een deel van de ouderen ook buiten de sociale huursector zijn. Mensen willen in Mantgum blijven wonen, maar het huis "past" niet meer. De mogelijkheid tot nieuwbouw heeft niet onherroepelijk leegstand tot gevolg, maar kan ook leiden tot doorstroom en mogelijke renovatie van de iets oudere woningen.

Een mooi dorp is een dorp waarin een evenwichtige opbouw in leeftijdsgroepen is.

Plan van aanpak

- Om straks binnen de gemeente Leeuwarden een stem te hebben, is lichte groei gewenst. Dit bevordert het behoud van de voorzieningen.
- Genoeg aanbod in zowel huur- als koopwoningen nastreven.
- Aansturen op beleid van behoud van huurwoningen bij zowel gemeente, woningcorporaties als ontwikkelaars in het algemeen.
- Aansturen op beleid van 'levensloopbestendige woningen' bevorderen.

Ontwikkeling

Friesland wordt geconfronteerd met een teruglopend bevolkingsaantal. Daar is de Greidhoeke geen uitzondering op. Om de bestaande voorzieningen binnen het dorp te behouden is het wenselijk dat het inwonersaantal groeit of gelijk blijft. Het is mogelijk dat bij een gelijkblijvend inwonersaantal het aantal wooneenheden stijgt (bron: Prognose Fryslân 2013, Provincie Fryslân). Hierbij kan gedacht worden aan inbreiding, uitbreiding en renovatie.

Plan van aanpak

- Voorgaande uitgangspunten in de discussie over in- en uitbreidingsprojecten met de gemeente vasthouden.
- Mogelijkheden en wensen binnen Mantgum uitdragen bij woningcorporaties en particuliere investeerders.

Overig

Woonklimaat is een breed begrip. Het is ook voor een ieder anders. Mensen komen hier naar toe of blijven hier omdat het hier is zoals het nu is. Een andere algemene waarheid is dat stilstand dingen kapot kan maken die je lief zijn. Het is de grote uitdaging om tussen deze krachten de juiste beslissingen te nemen. Uitgangspunt is dat we het bestaande dorps karakter van Mantgum in tact houden. De landschappelijke waarden, rust, ruimte en groen maar ook de aanwezigheid van voorzieningen zijn van groot belang voor het woon- en leefklimaat.

Kerk, levensbeschouwing en spiritualiteit

Vrijzinnigheid is een tolerante houding waarbij vrijheid van mening en zingeving centraal staan. Deze houding draagt bij aan de leefbaarheid van het dorp. Mantgum heeft ruwweg 1200 inwoners, met een grote verscheidenheid aan levensbeschouwingen en geloofsovertuigingen. Zo zijn er onder andere het Christendom, de Islam en het Boeddhisme vertegenwoordigd. Men wordt niet beoordeeld op- of veroordeeld vanwege zijn of haar geloof of levensbeschouwing, er is geen sprake van een overheersende (geloofs-)cultuur zoals die soms op het platteland kan worden ervaren. Om die reden zou Mantgum een breder vrijzinnig dorp genoemd kunnen worden dan vroeger alleen door invloed van de vrijzinnige N.H. kerk. Veel Mantgumer vrijzinnige dominees speelden niet alleen binnen de geloofsgemeente maar ook in de gehele provincie een prominente rol.

Los van het vrijzinnige karakter van Mantgum, heeft de Mariakerk (uit ca. 1500) een belangrijke plaats in het dorp. Niet in de laatste plaats vanwege het bijzondere uiterlijk en het rijke interieur. Zo is het pas gerestaureerde hekwerk rond de kerk in 2013 door een columnist van de Leeuwarder Courant beschreven als het mooiste kerkhofhek van Friesland en de ronde preekstoel in de dooptuin is uniek in Friesland. De plaats van de samenkomsten van deze PKN-gemeente rouleert, waardoor de Mariakerk tweewekelijks plaats biedt voor de zondagse dienst.

Belangrijk omdat:

De Mariakerk is van grote kunst- en cultuurhistorische waarde. Daarnaast heeft de kerk van oudsher een verbindende rol gespeeld. Ook is het belangrijk om begrip en respect te hebben voor de vele verschillende levensbeschouwingen en geloofsovertuigingen. Op die manier kan interesse in elkaar en verbondenheid onderling ontstaan, wat de leefbaarheid van Mantgum nog beter maakt.

Visie op kerk, levensbeschouwing en spiritualiteit

- Kerk als vrijsplaats
- Elkaar meer ontmoeten
- Behoud van het kerkgebouw en het oorspronkelijke doel ervan.

Kerk als "vrijsplaats"

Het kerkgebouw wordt regelmatig op zondag gebruikt voor een kerkdienst. Daarnaast worden er af en toe muziekovertredens georganiseerd. Ook voor culturele activiteiten staan de kerkdeuren open en in "Tusken Tsjerke en Kroech" maakt de toneelvereniging ook gebruik van de kerk. Het zou fijn zijn om de kerk vaker voor dit soort activiteiten te gebruiken en wellicht is onze kerk geschikt als trouwlocatie.

Plan van aanpak:

De culturele commissie kan hier een rol in spelen door te kijken wanneer een culturele activiteit beter tot z'n recht komt in het kerkgebouw. Ook liggen er kansen voor de kerkenraad om hierin actief samen te werken met de culturele commissie. Uitzoeken of onze kerk kan worden aangewezen als trouwlocatie.

Elkaar meer ontmoeten

Van oudsher laten de inwoners van Mantgum elkaar graag vrij in doen, laten en kijk op het leven. Mantgum

kenmerkt zich dan ook door zijn grote verscheidenheid aan levensbeschouwingen. Die vrijheid is een groot goed, maar kan er ook toe leiden dat je de rijkdom aan verscheidenheid niet meer ziet. Meer kennis van elkaars levensbeschouwing, geloofs-overtuiging, kijk op het leven, kan ons allemaal verrijken. Daarom wordt gedacht aan het organiseren van een ronde tafelconferentie onder de titel Frybuorren. Deze conferentie kan de start zijn van een reeks bijeenkomsten waarin Mantgumers worden uitgenodigd om hun levensbeschouwing met elkaar te delen en ook de achtergronden en tradities die daarbij horen. Zo draagt de Frybuorren serie bij aan de verrijking van de onderlinge verbondenheid en een beter begrip van de ruimte waarbinnen dit mogelijk is in Mantgum.

Plan van aanpak

- Opzet Projectorganisatie.
- Financiële middelen verzamelen.
- Afstemming in en extern, Bekendmaken, Enthousiasmeren en Uitnodigen.
- Start Ronde tafel conferentie Frybuorren.
- Frybuorren gearkomst 1 x per kwartaal (of per half jaar).

Behoud van het kerkgebouw en het oorspronkelijke doel ervan

Vanwege de rijke kunst- en cultuurhistorie van de Mariakerk is het belangrijk dat de kerk en haar oorspronkelijke doel in Mantgum behouden blijven. Veel kerkgangers forenzen op zondag naar omliggende dorpen en steden, terwijl de Mantgumer kerk slechts van buiten bekend is. Voor het behoud van de kerk zijn kerkgangers, geïnteresseerde dorpsbewoners en misschien zelfs toeristen nodig, de financiële middelen vloeien daaruit voort.

Plan van aanpak

- Onderzoeken of er mogelijkheden zijn de Tsjerkestim in Mantgum huis-aan-huis te verspreiden om mogelijke onbekendheid met de gemeente te verkleinen.
- Stimuleren van bezichtigingsmomenten voor geïnteresseerden en mogelijk toeristen zoals die 's zomers al op zaterdag bestaan.
- Onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor het organiseren van bijvoorbeeld een jeugddienst/ bijeenkomst en een bijeenkomst voor geïnteresseerden van buiten de Mantgumer kerk.

Onderwijs en kinderopvang

In Mantgum bevindt zich één basisschool met rond de 140 kinderen. Deze school geeft de kinderen zo dicht mogelijk bij hun leefomgeving goed onderwijs.

Buiten schooltijden verzorgt de organisatie SISA naar wens kinderopvang voor leerlingen

De school en de kinderopvang dragen bij tot binding tussen alle kinderen van verschillende afkomst en leeftijdsgroepen. Bovendien bevorderen de aanwezigheid van de school en van de kinderopvang het sociale contact tussen ouders. Alle bovengenoemde punten dragen bij aan de leefbaarheid van het dorp.

Een brede school in het midden van de maatschappij

Het begrip brede school houdt een samenwerkingsverband in tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Een ander doel kan zijn een doorlopende, en op elkaar aansluitende opvang te bieden. Onderwijs is in elk geval deelnemer. Kinderopvang, welzijn, peuterspeelzaal, sport, speeltuin, cultuur, bibliotheek en andere doelgroep of instellingen kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.

De school kan veel meer geïntegreerd zijn in het dorpsleven dan nu en daarmee het dorpsleven versterken.

Plan van aanpak

De Doarpsmienskip moet een verbindende factor zijn tussen de bovenschoolse organisatie Gearhing, de gemeente, MFC Wjukken, de BSO en met name een projectontwikkelaar die de bestaande locatie van de school op kan kopen om op een andere locatie een brede school optimaal vorm te geven.

Goede onderwijsmogelijkheden en goede kinderopvang in Mantgum

De Mantgumer basisschool maakt deel uit van een cluster van 6 scholen onder de veel grotere bovenschoolse organisatie "Gearhing". Wanneer in om economische of onderwijskundige redenen de komende jaren kleine scholen binnen het cluster worden opgeheven, moeten alle kansen worden benut om de nu al sterke positie van de Mantgumer school binnen het cluster te versterken. Bijvoorbeeld door het opnemen van meer schoolkinderen van buiten Mantgum.

Een sterkere basisschool zal ook de mogelijkheden van (voor- en naschoolse) kinderopvang vergroten.

Plan van aanpak

De Doarpsmienskip moet een verbindende factor zijn tussen de bovenschoolse organisatie Gearhing, de gemeente, de BSO en vervoerders van schoolkinderen om onderwijsmogelijkheden en kinderopvang in Mantgum te optimaliseren.

Goede veiligheid rondom de school

Kinderen moeten zich veilig kunnen voelen op school. Binnen de school staat veiligheid voorop, bijvoorbeeld met behulp van een pestprotocol. Buiten de school liggen de kansen voor grotere veiligheid iets ingewikkelder. De combinatie van een speeltuin, gecombineerd met een (brede)schoolplein en plezierige zitplaatsen voor overige Mantgumers biedt meer veiligheid buiten school. Minder verkeer, waaronder minder parkeergelegenheid, en betere oversteeek gelegenheid bij de school vormen andere voorbeelden van een grotere veiligheid.

Plan van aanpak

De Doarpsmienskip moet een verbindende factor zijn tussen de bovenschoolse organisatie Gearhing, de gemeente, de beheerders van de speeltuin en de winkeliersvereniging om de veiligheid buiten de school voorop te stellen.

Verkeersveiligheid en openbaar vervoer

We leven in een mooi dorp, los van belangrijke doorlopende provinciale wegen, maar met een directe ontsluiting via het spoor. Met het station als halteplaats is er ook een busdienst (lijn 93) tussen Sneek en Leeuwarden. Er is geen sprake van 'doorgaand verkeer', wat niet uitsluit dat er geen zwaar verkeer plaatsvindt. Dat heeft veelal een lokale bestemming.

Belangrijk omdat

Verkeersveiligheid is van belang, omdat veiligheid een van de primaire levensbehoeften van de mens is. De relatief goede openbaar vervoer voorziening maakt het dat we niet afhankelijk zijn van de auto als vervoermiddel. De middelbare scholieren van Mantgum hebben een alternatief voor de fiets.

Visie op

- Verkeersveiligheid: doordat Mantgum niet direct aan doorgaande (provinciale) wegen ligt, is het voornaamste aandachtspunt de snelheid in de bebouwde kom en de toegangswegen.
- Openbaar vervoer: in het verleden heeft Mantgum moeten strijden voor een trein die niet alleen stopt, maar ook mensen in en uit laat stappen; nu moeten wij alleen zorgen dat dat in stand gehouden wordt. Het accent hier ligt op het vergroten van de klantvriendelijkheid.

Verkeersveiligheid heeft een drietal kernpunten

- De toegangswegen naar Mantgum.
- De bebouwde kom.
- Specifiek in de bebouwde kom: de school.

Toegangswegen naar Mantgum

Op de toegangswegen naar Mantgum is de grootste uitdaging de snelheid te beperken c.q. eruit te krijgen.

Plan van aanpak:

- Vanuit Baard: het kombord, inclusief de versmalling, verplaatsen naar de andere kant van de spoorwegovergang; dit haalt de snelheid er eerder uit, hetgeen de veiligheid voor de voetgangers rond het station verbetert.
- Vanaf de Hegedyk: een weg die (ook) gebruikt wordt door fietsers en voetgangers. De combinatie bochten en begroeiing zorgt voor een aandachtspunt. Verbreden of pad erlangs lijkt geen optie; het streven moet zijn er een 60 km weg van te maken en door aanpassing van de belijning en/of kleur de weg anders in te delen.

Er is een alternatief, het paadje langs de Wjukken en Hoxwier. In de winter met gladheid vervalt deze optie door problemen op de brug.

- Vanaf Skillaard (maar dat geldt voor alle toegangswegen) de snelheid.
- Bij de 'sluizen' is vaak aangegeven dat het inkomend verkeer voorrang zou moeten hebben t.o.v. het uitgaande verkeer (verdrivingslijnen). Met name fietsers kunnen hierdoor in de problemen komen. Aanpassing van de sluizen met bv een passage voor fietsers rechts van de obstakels is een verbetering.

De bebouwde kom

Ook in de bebouwde kom is de beteugeling van de snelheid de grootste uitdaging. In heel Mantgum, inclusief Om 'e terp, geldt een maximum van 30 kilometer. De wegen met soms smalle of zelfs ontbrekende trottoirs zijn niet geschikt voor hogere snelheden.

Er zijn een aantal lastige punten in het dorp:

- Kruising Master Jansenstrjitte / Seerp van Galemawei.
- Driesprong bij MFC Wjukken.
- Om 'e Terp.

Plan van aanpak:

- Dit zijn punten waar verkeer van rechts voorrang heeft. Aanpassingen d.m.v. borden is niet gewenst; handhaving van de 30 kilometer moet een groot deel van het gevaar wegnemen. En gegeven het feit dat bijna al het verkeer lokaal is, onze dorpsgenoten attent blijven maken op de gevaren die (te)hard rijden met zich meebrengt; ongeacht het tijdstip van de dag.

De school

De school ligt mooi centraal in het dorp. Weinig tot geen reden om de kinderen met een auto naar school te brengen. Voor de kinderen blijft het oppassen met het overige verkeer. De vier direct aangrenzende kruisingen zijn niet optimaal. De kruisingen met de Seerp van Galemawei zijn door de relatief hoge snelheid op die weg al gevaarlijk. De kruising Seerp van Galemawei - MasterJansenstrjitte is onoverzichtelijk. De kruising MasterJansenstrjitte – Om 'e Terp/Swannedrift is groot en richting de Swannedrift niet overzichtelijk. Bij De Dobbe is door parkeer manoeuvres de situatie soms niet optimaal.

Plan van aanpak

- De kruising Master Jansenstrjitte – Swannedrift/Om 'e Terp versmallen (rekening houden met breedte vrachtverkeer) zodat a) snelheid eruit gaat en b) de overstek voor de kinderen korter/snelser is en c) geen parkeermogelijkheid meer is direct op de hoek.
- Alert blijven op parkeerplan ontwikkelingen.
- Bekijken hoe overzichtelijkheid verbeterd kan worden (lastig in verband met particulier eigendom).
- Aandacht geven aan de aanwezigheid van de school, bijvoorbeeld door mee te doen met de campagne "de Scholen zijn weer begonnen".

Ook het openbaar vervoer heeft een tweetal kernpunten

- Trein.
- Busdienst.

Trein

Vanuit Mantgum is er een snelle (8 minuten) verbinding met zowel Sneek als Leeuwarden (en van daaruit naar de rest van Nederland). Mantgum vervult een regio functie. Er komen dan ook teveel auto's naar het station voor de huidige parkeerfaciliteiten. Ook de fietsers hebben ondanks de recente uitbreiding geen overdaad aan parkeerfaciliteit. Overdag is er een goede frequente verbinding; in de avonden loopt die service sterk terug.

Plan van aanpak:

- Overleg en coördinatie met Pro-rail en de gemeente over verbeteringen parkeerfaciliteiten.
- Tijdstip laatste trein en betere aansluiting op einde koopavond en (theater)uitgaansleven maakt dat de auto (nog) vaker in Mantgum kan blijven staan.

Busdienst

Sinds Arriva de concessie voor de busdienst gewonnen heeft rijden er (weer) grote bussen door Mantgum. Groot voor zowel capaciteit als afmeting. Dat zou een maatje minder kunnen.

Plan van aanpak:

- Indien de mogelijkheid zich voordoet, de grootte van de bussen aanstippen in een overleg met overheid of concessie houder.

Zorg en welzijn

Wonen, zorg en welzijn, die drie woorden worden vaak in één adem genoemd. Ze staan dan ook niet los van elkaar. Je kunt in een prachtige aangepaste woning wonen maar als er niemand in het dorp is die jou kan helpen als je zorg nodig hebt of die tijd heeft voor een praatje of het doen van een klusje, is het niet fijn wonen. Dan ontstaat er wellicht de noodzaak om te verhuizen. In dit hoofdstuk staan we stil bij hoe we Mantgum ook op dit gebied leefbaar kunnen houden.

Belangrijk omdat

Ook voor de inwoners van Mantgum geldt dat we steeds ouder worden. De overheid stimuleert dat we steeds langer in ons eigen huis blijven wonen en wil dat haar burgers zelfredzaam blijven. Daarvoor is het van belang dat er naast geschikte woningen, goede voorzieningen in Mantgum blijven en dat er een aanbod van zorg- en welzijnsdiensten voor handen is.

Visie op zorg en welzijn

- Zorgen voor bewustwording rond mogelijkheden om prettig en veilig thuis te blijven wonen.
- Beroep doen op de eigen kracht en zelfredzaamheid van onze inwoners.
- Beroep doen op de 'mienskip' in Mantgum.
- Zorg dragen voor behoud van aanbod rond (thuis)zorg, waaronder een praktijk voor fysiotherapie en tandartsen.
- Zorg dragen voor aanbod van welzijnsdiensten en activiteiten.

Creëren van bewustwording rond langer thuis wonen

Mantgum beschikt niet over een verzorgings- of verpleeghuis of aanleunwoningen dus mensen die in Mantgum willen blijven zullen in hun eigen huis moeten blijven wonen. Door communicatie en voorlichting over de inzet van diensten en producten m.b.t. langer thuis wonen, worden ouderen zich bewuster van hun mogelijkheden en kracht. Ze zijn in staat langer op verantwoorde wijze zelfstandig te blijven wonen en goede keuzes te maken wanneer er veranderingen in hun leven optreden. Door bijvoorbeeld de woning op tijd te verbeteren neemt de kans op vallen af. Hiermee kan een zorgvraag worden voorkomen.

Plan van aanpak

- Aansturen op bewustwordingscampagne rond langer thuis wonen, hiervoor gemeente, woningcorporatie, zorgverleners en ondernemers benaderen.
- De contacten met zorgverleners m.b.t. het zorgaanbod in Mantgum versterken.

Inzicht geven in 'eigen kracht'-mogelijkheden voor inwoners Mantgum

We gaan naar een maatschappij toe waarin we elkaar steeds meer moeten helpen. Door diensten en activiteiten aan te bieden waarbij mensen elkaar ontmoeten ontstaat mogelijk spontaan een nieuwe steunstructuur. Een goed sociaal netwerk en ontmoetingspunten zoals MFC Wjukken zijn erg belangrijk.

Plan van aanpak

- Inzicht geven in aanbod van vrijwilligers en mantelzorgers.
- Inzicht krijgen in de hulpvraag van inwoners.
- De contacten met welzijnsorganisaties versterken.
- Organiseren van een 'liever-thuis-beurs' waar aanbieders zich presenteren met producten en diensten rond wonen, zorg, welzijn, woningaanpassingen en zaken m.b.t. langer thuis wonen.

Overige punten

- In diverse dorpen en wijken worden digitale portalen gebruikt met webapplicaties waar vraag en aanbod met elkaar kan worden gekoppeld of waar mensen worden geholpen bij het aanpassen van hun woning. Kijk maar eens op www.huistest.nl, www.wehelpen.nl en www.openportaal.nl.
- Vanuit het dorp kunnen diverse burgerinitiatieven ontstaan rond zorg en welzijn. Doarpsmienskip hoort graag over deze initiatieven en zal terugkoppelen welke rol zij kan spelen bij de uitvoering.

Deelnemers stuurgroep Dorpsvisie 2.0

Anne Dijkstra

Sigrid Fekken

Geert Jan Goedhart

Nynke Rixt Jukema

Frans Kets

Nico Kloppenborg

Anne Muller

Roelie Rozenberg

Herbert Schaap

Robyn Steensma

Jantina van der Valk

Pieter van der Veen